

ת"פ 360/08 - מ.י. תביעות לכיש-שלוחת אשדוד נגד ריבה פיצחדזה

בית משפט השלום באשדוד

20 ינואר 2014

ת"פ 360-08 מ.י. תביעות לכיש-שלוחת
אשדוד נ' פיצחדזה

בפני כב' השופט הבכיר חיים חדש
המאשימה
נגד
הנאשמת
מ.י. תביעות לכיש-שלוחת אשדוד
ריבה פיצחדזה

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד גלית זימרן

הנאשמת ובא כוחה עו"ד ריבקיין ממושרד עו"ד זייצב

בנותיה של הנאשמת

המתלוננת ובתה

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

1. הנאשמת הורשעה, בתום שמיעת הוכחות, בביצוע עבירת **תקיפה הגורמת חבלה של ממש** וזוכתה, מחמת הספק, מעבירה של איומים.
2. הנאשמת תקפה את המתלוננת, אישה ילידת שנת 1924, בת כ- 90 היום ובת כ- 83 במועד התקיפה, בכך שהכתה בראשה באמצעות בקבוק וכתוצאה מכך, נגרמה למתלוננת חבלה של ממש שהתבטאה **בפצע מדמם בראשה**.
3. ב"כ המאשימה מבקשת להשית על הנאשמת עונשי **מאסר על תנאי, פיצוי למתלוננת**, שיגלם את הסבל הממושך שנגרם למתלוננת - הן בניהול התיק והן בנזקים הגופניים שנגרמו לה, **קנס וחתימה על התחייבות**.

4. לטעמה, חבלה מסוג זה שנגרמה לילידת שנת 1924, יכולה הייתה לעלות בחייה ובמצב דברים רגיל, היא הייתה עותרת למאסר בפועל לתקופה ממושכת, אך היא התחשבה בגילה של הנאשמת (ילידת שנת 1948) ועברה הנקי, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה ומצבה הרפואי.

5. הנאשמת מבקשת **לבטל את הרשעתה** ולהסתפק **בחתימה על התחייבות בלבד**, בעיקר בשל **הפגיעה העצמית הצפויה בדימויה**, עקב ההרשעה.

5.1 לטענתה, הפגיעה תבוא לידי ביטוי, בכך שמדובר באשה הזועקת, לאורך כל הדרך, את חפותה, שהינה ממשפחה מכובדת ומתורבתת והרשעה תפגע בדימויה העצמי.

6. ב"כ הנאשמת טען, כי התיק מתנהל מזה למעלה מ- 6 שנים והתמשכות ההליכים גרמה לה **לעיוות דין**, לאור העובדה, שהנאשמת "**טורטרה**", כלשונו, לארבעה בתי משפט שונים; היא נקלעה לסכסוך עם המתלוננת רק בשל התנהגות אחיה, אשר לטענתה פיזר המחאות ללא כיסוי וכתוצאה מכך מתנהל היום **ההליך האזרחי בין המתלוננת לנאשמת**.

7. עוד טען ב"כ הנאשמת, כי מדובר באשה מבוגרת, בת 65 וחצי, חולה, אשר סובלת מבעיות רפואיות רבות, לרבות צהבת מסוג "**הפטיטיס C**" והיא מועמדת **לניתוח השתלת כבד** - ולמרות זאת, עובדת לפרנסת משפחתה.

8. לטעמו של ב"כ הנאשמת, לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, חורגת הענישה לה עותרת המאשימה, מאיזון ראוי בין חומרת העבירה לבין חומרת הפגיעה בנאשמת ובכך שתבוטל הרשעתה ותושט עליה רק חתימה על התחייבות, יוחזר האיזון.

הימנעות מהרשעה

9. הפסיקה קבעה שוב ושוב, כי **דרך המלך** בהליך הפלילי, היא הרשעת נאשם שנקבע, כי ביצע עבירה פלילית **וההימנעות היא החריג**.

10. וכך נקבע, למשל, בע"פ 2513/96, ע"פ 3467/96 מדינת ישראל, נ' ויקטור שמש, פד"י נ(3) 682:

"...הרשעה בדין היא מעשה מהותי שיש לו השלכות ברורות על הגדרתו של מי שעבר עבירה פלילית כבעל הרשעה קודמת. הימנעות מהרשעה שמטרתה לחסוך מן הנאשם את התיוג של עבריין, עשויה להיות מוצדקת רק במקרים חריגים..."

11. בע"פ 9893/06 אלון לאופר נ' מדינת ישראל (פורסם ב"נבו", 2007) קבע כב' בית המשפט העליון כדלהלן:

"החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה, ביסודה, חריג לכלל הרחב הנוטע בתורת הענישה, לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדיון. הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא מהווה חוליה טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה הפלילית. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמתו, מממשת את תכלית ההליך הפלילי, ומשלימה את שלביו השונים; היא מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים בהליך הפלילי, ומונעת הפליה בדרך החלתו...".

12. פסק הדין המנחה לעניין הקריטריונים המצדיקים הפעלת הצעד החריג של הימנעות מהרשעה, הוא כידוע, ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פד"י נ"ב (3) 337 וכך נאמר בעמ' 341 - 342 של אותו פסק דין:

"אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיבידואלית ובית המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואיננו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה ואולם מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים... בצירוף ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלו - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים:

ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם;

ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר, בנסיבות המקרה המסוים, על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים".

13. בע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' דני קליין (פורסם ב"נבו") קבעה כב' השופטת פרוקצ'יה, כי "בנסיבות חריגות ומיוחדות, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי לבין עוצמת הפגיעה הצפויה לנאשם באם יורשע, ובהתחשב במכלול הנתונים הרלבנטיים לעניין, ניתן לעשות שימוש בסמכות אי ההרשעה...".

14. אף אחד מן הקריטריונים המצדיקים שימוש בהליך החריג של אי-ההרשעה איננו מתקיים בעניינה של הנאשמת:

14.1 בראש ובראשונה, העבירה בה הורשעה הנאשמת - תקיפה הגורמת חבלה של ממש, היא עבירה חמורה ביותר וסוג זה של עבירות איננו מאפשר ויתור על ההרשעה.

14.1.1 בוודאי לא במקרה של תקיפת ישישה בת 83, שהובהלה, לאחר התקיפה, לבית החולים וצודקת התביעה בצינה, כי בגילאים אלו, עלולה תקיפה מעין זו אכן לגרום למות הקרבן.

- 14.2 **אין אף טענה, כי ההרשעה עלולה לפגוע בשיקומה של הנאשמת.**
- 14.3 בשל חומרתה של העבירה, לא נוצר **יחס בלתי סביר** בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי לבין עוצמת הפגיעה הצפויה לנאשמת.
15. לא נטען וממילא לא הובאה כל ראיה לכך, שהרשעתה של הנאשמת **תפגע בעבודתה בצורה כלשהי.**
16. כל שנטען הוא, כי הנאשמת היא בת למשפחה מכובדת ותרבותית וכי ההרשעה תפגע בדימויה העצמי.
17. מעבר לעובדה, כי **לא הובאה לטענה זו כל ראיה** - חוות דעת מומחה או אפילו עדות, סבורני, כי נימוק זה, גם אם היה מוכח, **איננו מצדיק הימנעות מהרשעה**, לנוכח חומרת העבירה והנסיבות של תקיפת ישישה, כנראה על רקע סכסוך כספי עם המתלוננת - וגרימת אשפוזה בבית החולים.
18. בנסיבות אלה, אין מקום לבטל את הרשעתה של הנאשמת.
- תיקון 113 לחוק העונשין תשל"ז - 1977 (להלן גם: "חוק העונשין או "החוק")
19. תיקון 113 לחוק העונשין, קובע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם, כדי לאפשר לבית המשפט לגזור על נאשמים את העונש המתאים, בנסיבות העבירה.
20. העקרון המנחה בענישה, הוא קיומו של **יחס הולם** בין חומרת מעשה העבירה, בנסיבותיו, ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.
21. לצורך זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעקרון המנחה ולשם כך, עליו להתחשב **בערך החברתי שנפגע** מביצוע העבירה, **במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, כאמור בסעיף 40 ט' לחוק.
- 21.1 סעיף 40 ט' מפרט שורת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמידה שהן התקיימו, ככל שסבר בית המשפט שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם.
22. בתוך מתחם העונש, אמור בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב **בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה**, כמפורט בסעיף 40 י"א לחוק (והוא אף רשאי לסטות מן המתחם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור).

23. ב"כ הצדדים **לא התייחסו בסיכומיהם כלל** לעניין הערך החברתי שנפגע ומתחם העונש הראוי, אם כי מעתירותיהם לעונש, ניתן **להבין** לפחות, כי התביעה סבורה **שעונש מאסר על תנאי** מצוי במסגרת מתחם העונש ההולם את העבירה בה הורשעה הנאשמת וההגנה סבורה לפחות, כי במסגרת מתחם העונש מצויה **גם הימנעות מהרשעה** וחתימה על התחייבות.

24. נחה דעתי, כי הערך המוגן, במקרה זה, הוא **זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף**, כזכות יסוד מקודשת - וערך זה **נפגע קשות** כתוצאה מתקיפת המתלוננת בידי הנאשמת.

25. העונשים המירביים, שקבע המחוקק לצד העבירות בהן הורשע נאשם, מבטאים את **החומרה** שהמחוקק מייחס **לפגיעה בשלמות גופו של אדם**.

25.1 בענייננו, העונש המירבי, הקבוע בחוק, לצד העבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - **הוא 3 שנות מאסר**.

26. בע"פ 3573/08 **עודה עוואדרה נ' מדינת ישראל** (פורסם ב"נבו") נקבע ע"י כב' בית המשפט העליון, בין היתר, כי **"זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. נגע האלימות הינו רעה חולה שיש לבערה מן היסוד, ומן הראוי שידע כל איש ותדע כל אשה, כי אם יבחרו בדרך האלימות, יטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר משמעותיים..."**.

27. יחד עם זאת, מעתירתה של המאשימה ומעיון בפסיקה בעבירות מסוג זה, נחה דעתי, כי גם במקרים של תקיפה הגורמת לחבלה של ממש, הוטלו **לעתים** עונשי מאסר על תנאי בלבד, ביחוד במקרים של **נאשמים נורמטיביים, ללא עבר פלילי**, כשהם מלווים אותו **בפיצוי לקרבן, קנס ו/או חתימה על התחייבות**, כפי שעתרה המאשימה במקרה זה.

28. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, בחנתי איפוא את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40 ט' לחוק, והתחשבתי בייחוד בגילה ובמצבה הבריאותי הרופף של הנאשמת, כפי שבא לידי ביטוי במכתב הרפואי שהוגש. נחה דעתי, כי **לא היה תכנון מוקדם** של התקיפה, כיוון שהמפגש בין הנאשמת למתלוננת היה באקראי, ברחוב; העבירה בוצעה, כנראה, **על רקע כעס, תסכול ומצוקה נפשית רבה** של הנאשמת, לאור העובדה, שרכושה עוקל ע"י המתלוננת וחשבונה הוכרז כמוגבל בבנק וכן התחשבתי בעובדה, כי הנאשמת זוכתה, בסופו של יום, מעבירת האיומים שבכתב האישום, ולו מחמת הספק.

28.1 מאידך, הנאשמת, כמו כל אדם סביר, **יכולה הייתה להבין** את הפסול שבמעשיה - תקיפת ישישה בת 83 **והסיכון הכרוך לקרבן מתקיפה באמצעות בקבוק**.

28.2 ואכן, התקיפה גרמה לדימום מראשה של המתלוננת, להבהלתה לבית החולים באמצעות אמבולנס ולקבלת טיפול בחדר המיון.

28.3 הנאשמת **לא נוטלת אחריות על מעשיה**, לא עשתה **כל מאמץ לתקן את תוצאות התקיפה** ובדבריה בבית המשפט **אף בחרה להשתלח** בבתה של המתלוננת, שהייתה באולם, ואפילו בעורכת דינה.

28.4 גם הבוקר, בטרם הקראת גזר הדין, ניגשה לביהמ"ש אחת מבנותיה של הנאשמת, הגישה את עותק הכרעת הדין בעניינה של אמה והודיעה לביהמ"ש כי "הן אינן מקבלות את קביעתו של ביהמ"ש".

28.5 לאחר מכן, לא הפסיקו בנותיה של הנאשמת להפריע לדין, תוך השמעת הערות פוגעות כלפי המתלוננת ובתה שיושבות באולם, עד שביהמ"ש נאלץ להתרות בהן ולהרחיק את הבנות לקצה האולם.

29. לאור כל האמור לעיל, נחה דעתי, כי מתחם העונש ההולם, בעניינה של הנאשמת, לעבירת התקיפה שגרמה למתלוננת לחבלה של ממש, הוא בין **מאסר על תנאי מלווה בפיצוי משמעותי** למתלוננת ו/או **קנס ו/או חתימה על התחייבות להימנע מביצוע העבירה בעתיד** - לבין **3 שנות מאסר**.

30. בתוך מתחם הענישה, התייחסתי, כמובן, לנסיבות **שאינן קשורות בביצוע** העבירה, כמפורט בסעיף 40 י"א לחוק, ונחה דעתי, כי ההרשעה יכול שתפגע בדימויה העצמי של הנאשמת ובני משפחתה, והנחתי, לטובתה של הנאשמת, כי מדובר אכן, כטענתם, במשפחה תרבותית ונורמטיבית (הגם שהדברים לא נראו כך היום בתחילת הדין, בכל הנוגע לאופי התרבותי של המשפחה) - ותשלומים כספיים - בין פיצוי ובין קנס - יפגעו, גם הם, מבחינה כלכלית, במשפחה, המצויה בקשיים כספיים; התחשבתי **בהעדר כל עבר פלילי** של הנאשמת, ללמדך, כי מדובר בנאשמת נורמטיבית; **בגילה של הנאשמת**, ילידת שנת 1948 וכן **בחלופי הזמן מאז בוצעה העבירה** והצורך להתייבב בפני מספר שופטים במחוז (שכן נתנה הסכמתה להמשיך את שמיעת המשפט, בפני מותב אחר, מן הנקודה שהופסקה) - ועד להשלמת הראיות בפני מותב זה.

31. לאור כל האמור לעיל, החלטתי לאמץ את עתירת המאשימה, **המצויה ברף התחתון של מתחם העונש ההולם**, ולדון את הנאשמת לעונשים הבאים:

31.1 9 חודשי מאסר על תנאי, למשך שנתיים - והתנאי הוא, כי במשך שנתיים מהיום לא תעבור הנאשמת עבירה של תקיפה לפי סימן "ח" בפרק "י" לחוק העונשין:

31.2 הנאשמת תשלם למתלוננת פיצוי בסך 3,000 ₪;

31.3 קנס בסך 500 ₪, או 10 ימי מאסר תמורתו;

31.4 הנאשמת תחתום על כתב התחייבות, בסך 10,000 ₪, להימנע במשך שנתיים, מביצוע עבירה של תקיפה או עבירה של איומים.

31.4.1 לא תחתום על כתב התחייבות, כאמור - תיאסר ל- 90 יום.

32. זכות ערעור - בתוך 45 יום, לבית המשפט המחוזי בבאר שבע.

ניתנה והודעה היום י"ט שבט תשע"ד, 20/01/2014 במעמד הנוכחים.

חיים חדש, שופט בכיר

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

בנסיבות אלה, נותר גזר הדין על כנו.

ניתנה והודעה היום י"ט שבט תשע"ד, 20/01/2014 במעמד הנוכחים.

חיים חדש, שופט בכיר